

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1198/2022
15.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вера Седлар, адвокат из ..., против туженог А.Д. „Ниш-експрес“ Ниш, чији је пуномоћник Весна Лојпур Стојменовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2022 од 09.02.2022. године, у седници одржаној 15.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2022 од 09.02.2022. године, тако што се одбија, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П1 359/20 од 23.09.2021. године, а одбија захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плати 33.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 359/20 од 23.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, поништено решење туженог о престанку радног односа бр. .. од 12.11.2015. године као незаконито и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и да му призна сва права на рад по основу рада. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 142.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 393/2022 од 09.02.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресудау ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи, као незаконито решење туженог број .. од 12.11.2015. године о престанку радног односа тужиоца и тужени обавезе да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду по основу рада. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 60.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408.у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код туженог. Анексом уговора о раду од 01.07.2013. године тужилац је распоређен на радно место ... . Решењем туженог од 12.11.2015. године тужиоцу је отказан уговор о раду, применом члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду у вези са чланом 6. став 1. и став 2. тачка 52. КУ о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених код туженог и члана 19. тачка 4. уговора о раду, због учињене повреде радне обавезе, због чега не може да настави рад код послодавца. Тужиоцу је стављено на терет да је повредио радну обавезу, односно да није поштовао радну дисциплину, на тај начин што није поступио по налогу непосредног руководиоца и није раздужио алат из свог личног задужења, већ је исти држао ван места које је за то предвиђено, односно у туш кабинини просторије за пресвлачење од које само он и колега имају кључ, те је поступајући на овај начин онемогућио остале запослене да га користе. Доношењу наведеног решења претходило је упозорење тужиоцу о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се он писмено изјаснио, наводећи да му је познат налог о месту за раздужење алата, не спорећи да је алат држао на месту које није за то предвиђено, међутим, навео је и да није имао намеру да прекрши налог послодавца, већ да је због рада у другој смени био онемогућен да на крају смене алат раздужи на начин предвиђен налогом непосредног руководиоца, јер алатница ради само у првој смени, а није одређено друго место за држање алата, па је алат остављао у туш кабинини просторије за пресвлачење, да не би дошло до злоупотребе од стране неког трећег лица. Навео је и да је његов руководиоца био упознат да на овај начин раздужује алат, а када му је алат био потребан позивао га је да донесе кључ, што је и чинио. Оценом исказа тужиоца и сведока, првостепени суд је утврдио да је тужилац знао за налог послодавца о начину раздужења алата, али да по том налогу није поступио без намере да исти прекрши, већ из разлога што није био у могућности да га испоштује, јер је радио на другој локацији, у старој гаражи у Улици ... и то најчешће у другој смени, а да је алатница на новој локацији у ... радила до 15,00 часова и да је алат могао да се раздужи само у првој смени, па како није било одређено друго место где би могао да га остави, он је, да би онемогућио приступ и злоупотребу од стране неовлашћених лица, алат одлагао у туш кабину, а након завршетка радова кључеве остављао у канцеларији на посебном ормарићу, где се одлажу кључеви са нумерацијом непосредног руководиоца тужиоца ББ, у вези са чим је исти био упознат. Наредба за раздужење алата је била усмена, без прецизно одређеног рока за раздужење. Тужилац је у међувремену раздужио алат из личног задужења.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, јер је закључио да тужилац није учинио повреду радне дисциплине и да стога не постоји основ за отказ уговора о раду. Ово пре свега због тога

што не постоји прецизан и јасан налог туженог кад алат треба да се раздужи, као и због чињенице да је тужилац током целе недеље од издавања усменог налога радио у другој смени, а алатница је радила у првој смени, као и због чињенице да су кључ од кабине где је тужилац остављао алат осим тужиоца имали ББ и ВВ, и због тога што су овај алат користили само тужилац и ВВ, због чега је закључио да тужилац није имао намеру да наведени алат не раздужи, већ да из објективних разлога, због чињенице да је све време радио у другој смени, да није могао исти да раздужи одмах по издавању налога, те с тим у вези је сматрао да тужилац није учинио повреду радне дисциплине и да не постоји основ за отказ уговора о раду, применом члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиоца, са образложењем да је поступање тужиоца обухваћено повредом радне обавезе и непоштовања радне дисциплине, прописаних законом, колективним уговором послодавца и уговором о раду. Као разлог за овакву своју одлуку навео је да је понашање тужиоца унапред прописано као повреда радне обавезе и непоштовање радне дисциплине, да су те повреде прописане као отказни разлог, да је тужиоцу издат јасан радни налог, а да скоро две недеље није поступио по налогу, већ управо супротно, уместо да врати алат на чување у алатницу, чувао га на неодговарајућем месту, као и да је имао јасну свест да непоступањем по налогу чини повреде стављене на терет, а да распоред радног времена не представља околност која искључује тужиочеву одговорност, јер чак и када би тужилац доказао постојање основаних разлога због којих није могао да поступи у недељи у којој је тај налог издат, није указао на било коју околност која га је спречила да то уради наредне радне недеље. Стога је другостепени суд закључио да је тужени у законито спроведеном поступку правилно утврдио повреде радне обавезе и радне дисциплине почињене од стране тужиоца, омогућио му право на одбрану и изрекао меру прописану као санкцију за такве повреде.

По оцени Врховног суда, овакво становиште другостепеног суда заснива се на погрешној примени материјалног права.

Чланом 179. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/05, 32/13, 75/14) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то: 1) ако несавесно или немарно извршава радне обавезе; 2) ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења; 3) ако нецелисходно и неодговорно користи средства рада; 4) ако не користи или ненаменски користи обезбеђена средства или опрему за личну заштиту на раду; 5) ако учини другу повреду радне обавезе утврђене општим актом, односно уговором о раду. Ставом 3. истог члана, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, и то: 1) ако неоправдано одбије да обавља послове и извршава налоге послодавца у складу са законом, а тачком 8) ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

КУ о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених од 30.07.2014. године у члану 6. став 1. и став 2. тачка 52. као повреда радне обавезе предвиђено је држање средстава за рад и алата у орманима за личне ствари и на месту које за то није предвиђено, док је чланом 7. став 1. предвиђено да непоштовање радне дисциплине и понашање запосленог које му не омогућава да настави рад у предузећу је непоштовање

правила понашања на раду и у вези са радом утврђених технолошким поступком, општим и другим актима друштва.

Сагласно напред цитираним одредбама закона, приликом оцене законитости одлуке о отказу уговора о раду и престанку радног односа запосленом, суд је дужан да утврди да ли је наступио основ за престанак радног односа, односно да утврди да ли је запослени учинио и да ли је одговоран за радњу која му је као повреда радне обавезе или радне дисциплине оспореним решењем стављена на терет, а која је Законом о раду, општим актом послодавца или уговором о раду предвиђена као основ за отказ уговора запосленом од стране послодавца. Наиме, за оцену законитости одлуке о престанку радног односа у смислу напред цитираних одредби Закона о раду, није довољно само утврдити да је запослени учинио радњу која представља повреду радне обавезе или радне дисциплине, већ је неопходно утврдити његову индивидуалну одговорност, што подразумева утврђење да је својом кривицом учинио повреду која му је побијаним решењем стављена на терет, односно да не постоје околности које његову одговорност (кривицу) искључују. Околност да тужилац није извршио налог претпостављеног да раздужи алат, није довољан разлог за отказ уговора о раду, јер повреда радне обавезе мора бити скривљена. У конкретном случају, тужилац је био објективно спречен да изврши налог, с обзиром на то да је радио у старој гаражи у Улици ... и то најчешће у другој смени, док се алатница налазила на новој локацији у ... и радила је до 15,00 часова и да је алат могао да се раздужи само у првој смени, па како није било одређено друго место где би могао да га остави, он је, да би онемогућио приступ и злоупотребу од стране неовлашћених лица, алат одлагао у туш кабинџи у просторији за пресвлачење, од које су имали кључ само он и још један колега, а које су остављали у канцеларији на посебном ормарићу свог непосредног руководиоца ББ, са чиме је он био упознат, па имајући у виду наведено, супротно закључку другостепеног суда, нема кривице тужиоца за повреду радне обавезе која је основ за отказ уговора о раду.

Стога, у ситуацији када је тужилац пропустио да изврши налог претпостављеног због тога што је био објективно спречен да га изврши, то се не може квалификовати као повреда радне обавезе, јер у конкретном случају нема кривице тужиоца, нити постоји оправдан разлог за отказ уговора о раду тужиоца на основу напред цитираних одредби Закона о раду.

Имајући у виду изложено, основани су наводи ревизије тужиоца о погрешној примени материјалног права, због чега је применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка по ревизији, за састав ревизије у износу од 33.000,00 динара, сагласно члану 153, 154. и 163. ЗПП, као и Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**